Klima og Byudvikling
Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen

Notat

17. november 2026

Model for tidlig og målrettet inddragelse i lokalplanprocessen
På Klima-, Miljø- og Teknikudvalgets møde den 17. august 2026 blev det besluttet at gå videre med model 2 for tidligere inddragelse i lokalplanprocessen. Modellen placerer den tidlige inddragelse i opstarts- og afklaringsfasen og indebærer samtidig, at den efterfølgende offentlige høring reduceres fra otte til fire uger.

Dette notat udfolder modellen med fokus på, hvordan behovet for og formen på den tidlige inddragelse vurderes og tilrettelægges. En central præmis er, at tidlig inddragelse ikke er relevant eller hensigtsmæssig i alle lokalplansager. Der skal derfor tidligt foretages en systematisk screening af, om der er behov for tidlig inddragelse, hvem der bør inddrages, hvilket formål inddragelsen skal have, samt hvad der reelt er mulighed for at påvirke.

Modellen tager afsæt i Aarhus Kommunes tilgang *Sammen om byudviklingen* (link), hvor inddragelsen tilpasses den konkrete sag frem for at følge én standardiseret model. Aarhus' samlede setup er imidlertid væsentligt mere omfattende end den model, der foreslås for København. I Aarhus varetages arbejdet af en særskilt enhed for medborgerskab (link) i Teknik og Miljøforvaltningen, som understøtter inddragelse på tværs af en bred vifte af kommunale opgaver, herunder lokalplaner, helhedsplaner, større trafik- og naturprojekter, VE-planlægning samt visions- og strategiarbejde. Det indebærer et bredere organisatorisk og ressourcemæssigt setup end det, der foreslås i København. Den københavnske model er derfor afgrænset til lokalplanområdet og bygger på en systematisk screening, hvor ressourcerne målrettes de sager og aktiviteter, hvor tidlig inddragelse vurderes at kunne skabe størst værdi. Modellen foreslår to dedikerede inddragelsesspecialister og en mindre pulje til konkrete aktiviteter.
Læs mere herom: Projektsider | Deltag Aarhus – Aarhus kommune.

En tidlig screening skal afgøre, om og hvordan der skal inddrages
Som en del af opstarten af lokalplanen gennemføres en inddragelsesscreening. Screeningen skal være en integreret del af den tidlige planfaglige afklaring og skal bl.a. forholde sig til:

Klima og Byudvikling
Lokalplaner
Byudviklingsområder
Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

- om lokalplanen har væsentlig betydning for lokalområdet
- om der er lokale forhold, behov eller erfaringer, som kommunen ikke selv har tilstrækkelig viden om
- om der er væsentlige interesser eller konflikter, som med fordel kan belyses tidligt
- om projektet fortsat befinder sig på et stadie, hvor input kan påvirke projektets udformning)
- hvilke dele af projektet eller lokalplanen, der er åbne for påvirkning
- hvilke målgrupper og interessenter, der er relevante
- hvilken form for inddragelse, der bedst understøtter formålet

Screeningen skal samtidig sikre, at kommunen ikke inviterer til dialog om forhold, der allerede er fastlagt eller ikke kan ændres. Det skal derfor være tydeligt, hvilket indflydelsesrum, der er i den konkrete sag:

- Hvad kan påvirkes?
- Hvad kan kvalificeres?
- Hvad ligger fast?

Ikke én model for alle lokalplaner
På baggrund af screeningen tilrettelægges inddragelsen efter den konkrete sag. Der kan således være lokalplaner, hvor:

- *Ingen særskilt tidlig inddragelse er nødvendig*
  Sagen kan f.eks. være af begrænset lokal betydning, vedrøre en anvendelsesændring eller ikke indeholde et reelt indflydelsesrum.
- *Der er behov for en enkel tidlig dialog*
  Det kan f.eks. være en dialog med lokaludvalget, relevante foreninger eller naboer for at indhente lokal viden og identificere væsentlige opmærksomhedspunkter.
- *Der er behov for en bredere inddragelsesproces*
  I større eller mere komplekse sager kan der fx gennemføres workshops, gåture, interviews, digitale dialogformer eller andre målrettede aktiviteter med relevante grupper. København Taler vil være en væsentlig platform for kommunikation og digital inddragelse.
- *Der er behov for særligt målrettet inddragelse*
  Hvis en sag forventes at påvirke bestemte grupper, kan der anvendes særlige formater for at sikre, at disse perspektiver bliver hørt.

På den måde tilpasses inddragelsen den konkrete sag frem for at følge én standardiseret model.

Inddragelsen skal ske mens den kan gøre en forskel
I den nuværende praksis er den primære mulighed for indflydelse kommenteringen af en lokalplan i den otte uger lange høring, når

lokalplanforslaget allerede er udarbejdet. Det kan begrænse oplevelsen af reel indflydelse, fordi væsentlige beslutninger ofte allerede er truffet gennem en lang lokalplanproces. Med den foreslåede model flyttes inddragelsen til et tidspunkt, hvor der fortsat er mulighed for at kvalificere projektet og det planfaglige grundlag.

Den tidlige dialog skal dermed bidrage til, at kommunen og bygherre får et bedre grundlag for det videre arbejde, samtidig med at lokale perspektiver og viden kan indgå, mens projektet fortsat er under udvikling.
Det betyder ikke, at den tidlige dialog nødvendigvis skal resultere i konkrete ændringer i lokalplanen. Inddragelsen kan også bidrage til at indhente lokal viden, forstå behov, afdække holdninger og bekymringer og skabe et bedre grundlag for de efterfølgende planfaglige og politiske beslutninger.

Sammenhæng med den offentlige høring
Modellen indebærer, at den tidlige og målrettede inddragelse kombineres med en forkortelse af den efterfølgende offentlige høring fra otte til fire uger.

Formålet er ikke, at den tidlige dialog skal erstatte den offentlige høring. Den tidlige dialog og den offentlige høring har forskellige funktioner, hvor den tidlige dialog skal primært give mulighed for at forstå, kvalificere, undersøge og påvirke. Den offentlige høring giver fortsat mulighed for at forholde sig til et konkret lokalplanforslag, gøre indsigelser og komme med bemærkninger.

Den tidlige inddragelse og den offentlige høring udgør således to forskellige dele af den samlede dialog med omverdenen.

Planlovens § 24 giver mulighed for at fastsætte en høringsfrist på mindst fire uger for lokalplanforslag og kræver, at fristen er passende og giver offentligheden rimelig tid til information, forberedelse og udarbejdelse af høringssvar. Ferieperioder og helligdage skal indgå i den konkrete tilrettelæggelse af høringen. De eksisterende retningslinjer for høringer, herunder praksis ved sommerferie og øvrige ferieperioder, skal derfor fortsat indgå i planlægningen af de konkrete høringsforløb. Ved kommuneplantillæg, hvor der foretages væsentlige ændringer i hovedstrukturen, vil der fortsat, jf. planloven, være en otte ugers høringsfrist.

Sagsbehandlingstid
Et centralt hensyn i modellen er, at tidligere inddragelse ikke i sig selv skal medføre længere lokalplansprocesser.

Det er derfor afgørende, at inddragelsen tænkes ind i den eksisterende opstartsfase frem for at blive et ekstra proceslag oven på lokalplanprocessen. For særligt komplekse inddragelsesforløb kan der være behov for at forlænge opstartsfasen, men ambitionen er, at tidligere afklaring af væsentlige spørgsmål samlet set kan bidrage til en mere effektiv lokalplanproces og samarbejde med bygherre. Modellen indarbejdes i forvaltningens pågående arbejde med effektiviseringstiltag på lokalplanområdet.

Lokaludvalgenes rolle
Lokaludvalgene bør have en central, men ikke nødvendigvis ensartet rolle i inddragelsen.

Lokaludvalgene kan bidrage med lokalkendskab, kontakt til lokale aktører og viden om relevante målgrupper og eksisterende lokale netværk. De vil derfor fortsat være en vigtig samarbejdspartner i lokalplanens opstartsfase og i tilrettelæggelsen af den konkrete inddragelse.

Københavns Kommunes eksisterende retningslinjer understøtter allerede en sådan tilgang. Forvaltningen skal ved opstart vurdere, om en sag er af særlig betydning for bydelen, og i så fald aftale med lokaludvalget, hvordan en inddragelse af lokaludvalgene bedst tilrettelægges. Dette vil fortsat være gældende.

Det er samtidig vigtigt at skelne mellem lokaludvalgets rolle, som lokal repræsentant og samarbejdspartner og den bredere eller mere målrettede inddragelse. Lokaludvalget er en vigtig kanal, men ikke den eneste kanal til lokalområdet, hvor mere målrettede formater kan nå bestemte målgrupper, eksempelvis gennem digital inddragelse eller i et afgrænset format.

Lokaludvalgene kan således være en kerneaktør og indgå i tilrettelæggelsen af inddragelsen og efter aftale i gennemførelsen af konkrete dialogaktiviteter.

Ressourcetræk
Modellen indebærer et øget ressourcebehov, da dialogen med omverdenen flyttes frem til opstartsfasen af lokalplanprocessen og dermed bliver en integreret del af den tidlige planlægning. For at kunne gennemføre en tidlig screening og målrettet inddragelse forudsættes to dedikerede inddragelsesspecialister, som faciliterer processen.

Det samlede behov udgør to faste årsværk samt en mindre pulje til konkrete inddragelsesaktiviteter.

Evaluering
Modellen vil løbende evalueres med henblik på at vurdere, om den tidlige og målrettede inddragelse bidrager til bedre lokalplanprocesser uden at forlænge den samlede sagsbehandlingstid.

Evalueringen vil blandt andet have fokus på, hvem der deltager, hvad inddragelsen bidrager med, og hvilken betydning den har for den videre planproces. Herunder vil der være fokus på, om forskellige formater bidrager til en bredere og mere mangfoldig deltagelse.

København Taler giver mulighed for at analysere, hvem der faktisk deltager – og dermed ikke kun hvor mange. Her kan det bl.a. måles:

- antal deltagere
- antal unikke deltagere
- andel af gengangere på tværs af lokalplanssager
- hvilke målgrupper der deltager
- deltagernes geografiske tilknytning
- demografisk sammensætning, hvor data er tilgængelige og kan anvendes lovligt og meningsfuldt
- og deltagelsen sammenholdt med befolkningssammensætningen i det berørte område

Det vil dog lagt fra være alle aktiviteter eller inddragelsesformater som er digitale.

Evalueringen skal desuden tage højde for, at lokalplansager og inddragelsesforløb varierer i størrelse, kompleksitet, formål og målgruppe. Resultaterne skal derfor vurderes i lyset af den konkrete sag. En mindre, målrettet dialog med en bestemt gruppe kan eksempelvis have stor værdi uden at have samme deltagerantal som et åbent borgermøde. Med andre ord er proportionalitet er ikke en afgørende faktor - en workshop med 8 beboere af skæve boliger kan ikke sammenlignes med et borgermøde med 50 deltagere.

Opsamling
Modellens formål er ikke, at der for alle lokalplaner skal gennemføres samme form for inddragelse. Det er en model, hvor behovet for og formen på inddragelsen vurderes tidligt og systematisk, så ressourcerne anvendes dér, hvor inddragelsen kan skabe størst værdi.